

[Kolbjørn.]

der vi under § 3 opført en formel indtægt på 50 mill. kr. som rente af statens faste ejendomme og anlæg udenfor driftsvirksomhederne; godt 10 mill. kr. heraf er dog en særlig post, rente af de såkaldte kulturbaner eller, som det hedder sidst i § 16. Ministeriet for offentlige arbejder: Forrentning af 226 mill. kr., som er anbragt i statsbaner, af hvilke der ikke for tiden beregnes rente på § 2 A. De øvrige ca. 40 mill. kr., er summen af en mængde forskellige rentebeløb, der dog for en dels vedkommende ikke kan findes direkte i finansloven, hvor de indgår i hovedsummer under de forskellige institutioner, men der opføres naturligvis rente rundt om i disses enkelte regnskaber, og enhver kan udfra statusposten i statsregnskabet udregne deres beløb.

Denne renteberegning skulle vejlede os med hensyn til udgifterne ved de forskellige institutioner; men gør den det? I almindelighed går vi ud fra anlægsværdien for det pågældende aktiv; det er den, man forrenter og afskriver. Det betyder for en lang række posters vedkommende, at værdien er fastsat under et forlængst svundet prisniveau. Der er ingen ensartet vurdering for institutioner af forskellig art. Hertil kommer, at disse anlæg jo ikke er tænkt baseret på forretningsmæssig drift, og det ville også være meget svært at fastsætte, hvad de ville indbringe, hvis staten kunne tænkes at afhænde dem. Basis for kreditydelse som en privatmands aktiver danner de jo ikke. Vi kan f. eks. af finansloven se, at Det kgl. Teater forrentes med 312 040 kr. og 61 920 kr. for henholdsvis gamle og nye scene. Vi kan regne os til, at Horsens statsfængsels bygning forrentes med 87 391 kr. og Christiansborg med 1 681 157 kr. årlig, men siger disse tal os egentlig noget? Kan de være os til praktisk vejledning? Mest ejendommeligt er måske tilfældet Prinsens Port i Fredericia. Den opføres blandt statens bygninger til en værdi af 5 340 kr., afskrives årligt med 1 pct., 50 kr., og forrentes med 4½ pct., 240 kr., årlig. Hvilken realitet

ligger der egentlig heri? Er denne historiske port et aktiv i økonomisk forstand? Kan den give udbytte, eller vil den kunne afhændes? Det er praktiske tilfælde af denne art, der får mig til at tvivle om det hensigtsmæssige i at opføre forrentning af statens ikke-forretningsmæssige virksomheder på en lang række poster rundt om. Finanslovens slutresultat påvirkes jo ikke, hverken i positiv eller negativ retning, heraf. Naturligvis må man ved investeringer også tage renten med i den vurdering, man anstiller over dispositionens rimelighed, men om dette bør medføre hele denne sum af formelle posteringer på finansloven, kan dog diskuteres.

Med hensyn til afskrivninger har forslaget jo ikke bragt nogen ændring i disses samlede sum, men man har undladt at fordele dem ud over de enkelte poster. Jeg er enig i, at det vil være af værdi i tilknytning til finansloven at have en oversigt over den støtte, staten yder til forskellige formål gennem billige lån. Helt præcist kan dette dog næppe angives. Det lader sig fastslå, hvilken renteindtægt de forskellige lån giver, selvom satserne til tider ændres; derimod kan det vel ikke nøjagtigt angives, hvilket lån og dermed hvilken renteudgift staten har påtaget sig til det enkelte formål. Helt logisk har den hidtidige fremgangsmåde ikke været. Man har tidligere søgt under boligdepartementet at give et tillempet udtryk for rentetilskud til nybyggeriet — det er dog ikke markedsrenten, der har været udgangspunktet — men man har ikke opført den rentelettelse, der ydes til udlån til husmandsbrug under landbrugsministeriet, heller ikke de faktiske tilskud, som staten yder en række privatbaner ved at tegne aktier, der praktisk talt intet udbytte giver, posteret under ministeriet for offentlige arbejder. Det er de store poster; boliglånene er helt dominerende, men tilsvarende findes lån til højskoler, tekniske skoler, håndværkere og fiskere og meget andet, der måtte have været posteret med rentetab under de pågældende ministerier,